

Slutrapport FINSAM PTSD-center 2015–2017

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Insatsnamn: PTSD-center

Insatsägare: Malmö stad Arbetsmarknads- och socialförvaltningen/arbetsmarknadsavdelningen

Samverkansparter: Arbetsförmedlingen, Region Skåne, Malmö stad
Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

Upprättad

Datum: 2018-02-21

Version: 1.0

Ansvarig: Tobias Widerberg

Förvaltning: Arbetsmarknads- och socialförvaltningen

Enhet: Arbetsmarknadsavdelningen

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Projektbeskrivning.....	4
3. Presentation av insatsen.....	5
3.1. Målgruppen.....	5
3.2. Aktiviteter.....	5
3.3. Ekonomi	6
4. Resultat.....	7
4.1. Måluppfyllelse	7
4.2. Samverkansprocessen	10
4.2.1. Organisering	10
4.3. Framgångsfaktorer, hinder, utmaningar	11
a. Inflödesproblematik	11
b. Svårt med arbetsträning och praktik	11
d. Långa köer till behandling på Röda Korset (RKC).....	12
e. Tidigt upptäcka PTSD-symptom hos deltagare	12
f. Varierad service beroende på försörjningsform	13
g. Etableringslotsar försvinner – ökad belastning på kuratorer	13
h. Svårare problematik hos målgruppen.....	13
i. Integrerat schema.....	14
j. Ökad tillgänglighet	14
k. Utökad målgrupp/jobb- och utvecklingsgarantin	14
l. Extraansökan till FINSAM Region Skåne	15
m. Stegförflyttningar	15
n. Ny ansökan	15

1. Sammanfattning

PTSD-center bildades 2012 genom en sammanslagning av verksamheterna IntroRehab och Exigo och vänder sig till arbetslösa malmöbor med symtom på eller diagnosen PTSD och migrationsrelaterad stress. Syftet med sammanslagningen var att skapa mervärde genom mer flexibel användning av resurser och insatser och gemensam metodutveckling och kompetensutveckling. En gemensam, politiskt och ekonomiskt förankrad verksamhet ger också en bättre kontinuitet, som kan tillförsäkra individen en bättre service.

2014 gjorde FINSAM en fördjupad utredning av verksamheten avseende resultat, deltagarflöde, samverkan samt utvecklingsbehov/- möjligheter. I den nya ansökan till FINSAM 2015 utgick man till stor del från resultatet i denna utredning.

I utredningen framträder tre utmaningar som fortsatt löpa under hela projektperioden

- Inflödesproblematik
- Svårt med arbetsträning och praktik
- Jämställdhet

Varje årlig ansökan till FINSAM har haft varierande ingångsvärden och kan sammanfattas enligt följande:

2015	2016	2017
Långa köer till behandling på Röda Korset	Varierad service beroende på vilken försörjning deltagaren uppbär	Ökad tillgänglighet
Tidigt upptäcka PTSD-symptom hos deltagare	Etableringslotsar försvinner – ökad belastning på kuratorer	Utökad målgrupp – inkluderar deltagare som går över till JOB
Samarbete med Region Skåne kring behandling	Svårare problematik hos målgruppen. Saknar bostad, familjen kvar i hemlandet, TUT	Extraansökan till FINSAM – läkare och sjuksköterska från Flyktinghälsan
Bättre utnyttja befintlig vård	IOP Röda Korset	Ny ansökan för åren 2018–2020
	Integrerat schema	Stegförflyttningar

2. Projektbeskrivning

Problem:

- PTSD stör etablerings- och integrationsprocessen på så vis att människor inte kan ta till sig ordinarie insatser.
- Utmattningsproblematik/kognitiva svårigheter

Konsekvens

- Svårt att lära sig svenska, ta till sig ordinarie arbetsmarknadsinsatser och sjukvårdsinsatser
- Långtidsarbetslöshet
- Långa sjukskrivningar
- Utanförskap
- Konsekvenser för barn till föräldrar med PTSD

Aktivitet

- Behandling, hälsofrämjande insatser och arbetslivsinriktad rehabilitering
- Anpassad SFI
- Samhälls- och arbetsmarknadsinformation
- Arbetsmarknadsinsatser

Utfall/mål

- Samtliga deltagare skall ha tagit del av insatsens inriktningar – språk, hälsa och arbete
- Samtliga deltagare skall delta i arbetsförberedande insatser/arbetsträning/praktik
- Avslut till arbete eller studier 40 %
- Avslut till ordinarie arbetsmarknadsinsatser på AF 45 %
- Andel SFI-deltagare som uppnår betyg (A-E), uppnår betyg i något mindre omfattning än ordinarie SFI
- Upplevd förbättrad hälsa

Effekt

- Efter avslut skall deltagarna ha en realistisk bild av hur de ska försörja sig i Sverige.
- Efter avslut skall deltagarna ha en tydlig handlingsplan över hur de ska nå målet och strategier för att ta sig till målet samt stå till arbetsmarknadens förfogande.
- Förbättrade möjligheter till vidare studier och anställning.

3. Presentation av insatsen

3.1. Målgruppen

- a. Nyanlända inom Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag med PTSD-problematik (*Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare*). 55 årsplatser
- b. Samverkande myndigheter (Malmö stad, Arbetsförmedlingen, Region Skåne) samt personal och tjänstemän som i sitt dagliga arbete kan komma att möta malmöbor med PTSD-problematik.

2017 utökades målgruppen till att även omfatta deltagare som går från etablering till Arbetsförmedlingens jobb- och utvecklingsgaranti. 30 årsplatser.

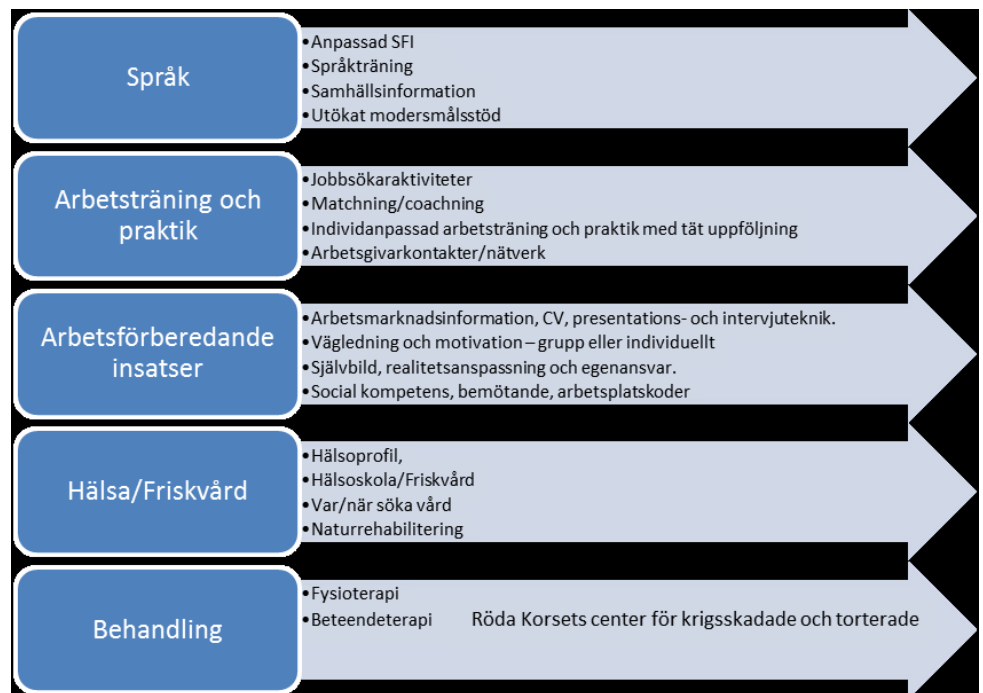
I SFI-undervisningen har grunden varit och en metodanpassad språkundervisning med minnesstrategier, varierad repetition, högre lärartäthet, relationell pedagogik, mer modersmålsstöd och kontextbundet stoff. Även inslag av transspråkande, digitala lärmiljöer och formativ bedömning och särskilt fokus på avgränsade mål och elever som lär-resurser för varandra.

Arbetsmarknadsaktiviteter har erbjudits alla deltagare i och med det integrerade schemat som infördes under 2016 vilket också lett till en utökad samverkan mellan olika personalkategorier och som dessutom utökat sin kompetens och förhållningssätt till PTSD-problematiken. Även helhetsperspektivet på deltagarna har förstärkts. Syftet med aktiviteterna har varit att stärka och rusta deltagarna både vad gäller den fysiska och psykiska hälsan och deras framtida möjligheter till inträde på arbetsmarknaden.

3.2. Aktiviteter

Utifrån tidigare erfarenheter finns insatser som bör finnas tillgängliga inom ramen för målgruppen vilket man som deltagare tar del av utifrån individuella behov, förutsättningar och individuell planering. Konkret innebär detta att man bör anpassa gruppstorlek vid undervisning och gruppaktiviteter utifrån situation och behov. I vissa delar är det lämpligt att arbeta med mindre fokus- och samtalsgrupper, mans- och/eller kvinnogrupper.

Aktiviteter riktade till deltagarna kan beskrivas enligt nedanstående modell där insatserna fördelats i olika områden och där parallella insatser planeras individuellt utifrån behov och förutsättningar.

3.3. Ekonomi

PTSD-center har bedrivits både som ett projekt finansierat genom FINSAM samt en reguljär verksamhet som finansierats genom kommunala medel.

- Malmö stad/ASF har årligen avsatt cirka 5 mkr till att bedriva PTSD-center.
- SFI finansieras av Malmö stad/GVF till en kostnad av cirka 4,2 mkr.
- Behandlingsplatser på Röda Korset för deltagare på PTSD-center till en kostnad av 1,2 mkr/år regleras genom ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan Malmö stad ASF och Röda Korset.

Finansieringen från FINSAM har under perioden 2015-2017 uppgått till cirka 3,6 mkr årligen.

Personal exklusive SFI

	Antal	Års-arbetare	Finansierade av ASF	Finansierade av FINSAM
Sektionschef	1	1	0,5 årsarb.	0,5 årsarb.
Arbetsförmedlare	2	1		1 årsarb.
Arbetsmarknadssekr	6	6	5 årsarb.	1 årsarb.
Arbetsmarknadssekr insatser/praktik	1	1	1 årsarb.	
Kurator	2	2	1,5 årsarb.	0,5 årsarb.
Praktiksamordnare	1	0,5		0,5 årsarb.
Hälsocoach	1	0,75		0,75 årsarb.
Aktivitetsledare naturrehabilitering	1	0,75	0,75 årsarb.	

Sjuksköterska	1	0,1		0,1 årsarb.
Receptionist	1	1	1 årsarb.	
Summa:	17	13,35	9,75 årsarb. Kostnad: 4 538 Tkr	4,35 årsarb. Kostnad: 2 391 Tkr

Övriga kostnader

	ASF	FINSAM	GVF
SFI (Personal och övrigt)			4 200 000 kr
Lokaler	1 340 000 kr	500 000 kr	
IOP Behandling Röda korset RKC	1 200 000 kr		
Behandling Röda korset RKC		300 000 kr	
Drift förbrukning	714 000 kr	50 000 kr	
Aktiviteter/Tolk	250 000 kr	300 000 kr	
Utvecklingsmedel	0	50 000 kr	
Summa	3 504 000 kr	1 200 000 kr	4 200 000 kr

Totala kostnader/intäkter per organisation och total kostnad för verksamheten

	ASF	GVF	FINSAM	Total kostnad/intäkt
Personalkostnader	4 538 tkr	4 200 tkr	2 391 tkr	8 929 tkr
Övriga kostnader	3 504 tkr		1 200 tkr	4 704 tkr
Intäkter	-1 895 tkr ¹			-1 895 tkr
Summa kostnader	6 147 tkr	4 200 tkr	3 591 tkr	13 938 tkr 1

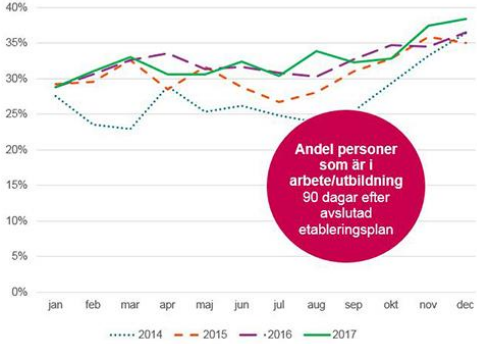
4. Resultat

4.1. Måluppfyllelse

Resultat enligt ansökningar

Insatsmål	Resultat
Samtliga deltagare skall ha tagit del av insatsens inriktningar – språk, hälsa och arbete.	Målet uppnått. Från och med 2016 säkerställs detta genom att aktiviteterna är schemalagda och läggs i block
Samtliga deltagare skall delta i arbetsförberedande insatser, arbetsträning och/eller praktik.	Målet är uppnått. De flesta som tillhör etableringen har någon gång under sin inskrivningsperiod varit ute i arbetsträning eller praktik.

¹ Budgeterad som intäkt är 1 800 000 kr avseende driftbidrag från Arbetsförmedlingen för deltagare i arbetsträning/förstärkt arbetsträning inom ramen för Jobb- och utvecklingsgarantin och 95 000 avseende lönebidrag från Arbetsförmedlingen. Driftsbidraget från AF kan räknas in i totalkostnaden för PTSD-center.

<p>Avslut till arbete eller studier 40 %</p>	<p>Målet har inte uppnåtts något år. Cirka 35 % har avslutats till arbete eller studier vilket ligger i linje med Arbetsförmedlingens totala resultat i etableringsuppdraget</p> <p>Etablering i siffror</p> <p>Källa: arbetsförmedlingen.se</p> <p>En viktig förklaring till resultatet är att varannan nyanländ saknar gymnasiekompetens vilket försvårar etableringen på arbetsmarknaden. Metoder och arbetssätt för att få fler deltagare att välja att gå vidare till studier har inte utvecklats i tillräcklig utsträckning</p>
<p>Avslut till ordinarie arbetsmarknadsinsatser på Arbetsförmedlingen 45 %</p>	<p>Eftersom övergång till jobb- och utvecklingsgarantin räknades som avslutsorsak tidigare uppnåddes målet 2015. 2016–2017 har målet inte uppnåtts.</p>
<p>Andel SFI deltagare på PTSD-Center som uppnår betyg (A-E) i SFI-kurserna uppnår betyg i något mindre omfattning än ordinarie SFI.</p>	<p>Med undantag för 2015 då det blev en liten sänkning i måluppfyllelsen har målen uppnåtts. 2017 uppnådde 46 % av eleverna godkänt betyg i någon av kurserna vilket kan jämföras med cirka 40 % i ordinarie SFI.</p>
<p>Upplevd förbättrad hälsa och psykiskt mående.</p>	<p>Målet är till viss del uppnått. Det är svårt att mäta effekten av insatsen och hur deltagarna upplever sin hälsa efter avslut. I en utvärdering av verksamheten 2016 framgick efter intervjuer med avslutade deltagare att 9 av 16 betecknar sitt hälsotillstånd som dåligt eller mycket dåligt. 7 av 16 beskriver sitt hälsotillstånd som jämförelsevis gott och de har en mera positiv och optimistisk syn på tillvaron. Gemensamt för dessa sju är att de har en strukturerad vardag och har nu arbete eller annan ordnad sysselsättning.</p>

	För att bättre möta deltagarnas sämre mäsände utökades hälsocoachens tjänst. Friskvård och avslappningsträning integrerat med SFI-undervisningen har haft positiva effekter på språkinlärningen. Även naturrehabiliteringen har haft positiva effekter på språkinlärning och hälsa.
--	---

Effekt mål	Resultat
Efter avslut på PTSD-Center skall deltagarna ha en tydlig handlingsplan över hur de ska nå målet självförsörjning och strategier för att ta sig till målet samt stå till arbetsmarknadens förfogande.	Målet uppnått. Vid inskrivning upprättas en arbetsmarknadsplan. För de som inte har avslutsorsak arbete eller studier finns alltid en fortsatt planering som säkerställs genom trepartssamtal och det är alltid någon annan part som tar vid.
Efter avslut på PTSD-Center skall deltagarna ha förbättrade möjligheter till vidare studier och anställning.	Målet uppnått. Ambitionen är att de schemalagda aktiviteterna skall ge deltagarna bättre förutsättningar att gå vidare till arbete och studier efter avslut. De flesta av de som slutar har uppnått betyg i SFI och därmed förbättrade kunskaper i svenska språket. Flera fortsätter att studera SFI för att på sikt kunna etablera sig på arbetsmarknaden.
Lärande och stärkt samverkan mellan de olika yrkeskategorierna på PTSD-Center	Målet uppnått. Samverkan har stärkts genom samlokalisering av personalgrupperna, gemensam ärendedragning i olika former som exempelvis teammöten. Gemensamma planeringsdagar och kompetensutvecklingsinsatser.
Samverkans- och arbetsmetoder som utvecklas på PTSD-Center informeras till andra verksamheter så att fler får bättre förutsättningar att möta malmöbor med PTSD-problematik.	Informationsträffar för stadsområdenas socialsekreterare, nätverket med kuratorer inom SFI. Nyanställda arbetsförmedlare har kommit på studiebesök. Utbildningsinsatser, konferenser.

4.2. Samverkansprocessen

4.2.1. Organisering

Styrgrupp

Representanter från:

Malmö stad/ASF/arbetsmarknadsavdelningen

Malmö stad/GVF/SFI

Malmö stad/ASF/ekonomiskt bistånd, från och med 2017

Arbetsförmedlingen

Region Skåne

Operativa samverkansgrupper

Representanter från SFI, Arbetsförmedlingen, JobbMalmö och behandlare träffas regelbundet och samverkar kring deltagarnas planering.

Teammöten

Regelbundna teammöten i respektive yrkesgrupp med fokus på planering, bedömning, informationsutbyte om deltagare samt metodutveckling.

En utvärdering av Gullers grupp 2015 fokuserade på tre samverkansnivåer:

1. Samverkan på individnivå
2. Samverkan på organisationsnivå
3. Samverkan kring helhetsfrågor

Samverkan har fungerat bra på alla nivåerna:

- **Organisatoriskt:** beslut om samlokalisering och resurstilldelning från parter
- **Operativ nivå:** enskilda medarbetare har samverkat kring planering, implementering och uppföljning av deltagares program.

Samverkan har skett på lednings- och personalnivå med strukturerade möten, gemensam fortbildning och gemensamma aktiviteter riktade mot deltagare/elever. Vidare har samverkan skett vid deltagarråd då ansvariga chefer för såväl JobbMalmö som SFI medverkat eftersom deltagarnas frågor och önskemål ofta rört båda ansvarsområdena.

På det formella planet har samverkan mycket handlat om organisation för att optimera insatserna, förhållningssätt och rutiner för att säkerställa likvärdigheten i deltagarmöten. I upprättandet av deltagarnas planer har personal från JobbMalmö, Arbetsförmedlingen och SFI samverkat vilket medfört ett ökat KASAM-värde och undvikit planeringskrockar för den individuella deltagaren.

På det informella planet samverkar dagligen centrets personal kring deltagarfrågor, värdegrund och planering av verksamhetsfrågor.

Utbildningsinsatsen ”ärendedragning i samverkan” enligt metoden reflekterande team, med AF som insatsägare. Samtliga yrkeskategorier deltog och metoden upplevdes ha förbättrat samarbetet och kunskapen om varandra trots att samverkan annars sker dagligen på centrat. Metoden gav ett lärande med en bra struktur och ett innehåll med reflektion, dialog och kunskapsutbyte. Ärendedragning i samverkan är en insats och metod som implementeras i verksamheten och som kommit att bli ett bestående inslag då den ger en stärkt samsyn kring deltagarnas problem.

4.3. Framgångsfaktorer, hinder, utmaningar

a. Inflödesproblematik

Inflödet till Finsamprojektet har varit konstant och nått upp till 55 inskrivna medan inflödet i övrigt till PTSD-center varit lågt, trots extra informationsinsatser och att gruppintag minskat till fördel för individuella starter. Det låga inflödet har resulterat i tomma SFI-platser på centret och därmed en mer svårplanerad verksamhet. Detta har kompenseras med överinskrivning av etableringsdeltagare vilket har gett en ökad belastning på arbetsförmedlarna

En analys på flödena till PTSD-center genomfördes 2016. JobbMalmös organisationsförändring 2014 innebar en ny processorganisation där samtliga deltagare skrivs in genom kartläggnings- och vägledningsenheten (KVE). Undantagna är deltagare inom FINSAM-samarbetet som rekryteras direkt från Arbetsförmedlingen. Vad som konstaterades är att antal inkomna remisser nästan halverades samtidigt som andelen återremitteringar minskade. 2013 bedömdes 55 % av de som anmälades inte kunna börja av olika orsaker medan 2015 var motsvarande siffra 24 %. Det innebär att personal på PTSD-center innan omorganisationen fick lägga en större del av arbetstiden åt bedömningssamtal med deltagare som av olika anledningar inte kunde börja på centret. Träffsäkerheten i remisserna har med tiden blivit bättre, vilket kan bero på att PTSD-center har blivit bättre på att kommunicera verksamheten och målgruppen till sina remittenter.

Från att tidigare haft kötider på uppåt ett år är kön i princip helt borta.

b. Svårt med arbetsträning och praktik

Tidigare hade PTSD-center egna praktiksamordnare. Efter omorganisationen av JobbMalmö 2014 övergick funktionen till Praktik Malmö. Personalen på PTSD-center upplevde att samarbetet kring praktikplatser inte fungerade tillfredsställande med följderna att färre deltagare än tidigare var ute i praktik/arbetsträning. En konsekvens blev att arbetsmarknadssekreterare på centret ordnade praktikplatser på egen hand. Detta tog tid i anspråk som de inte hade räknat på, vilket innebar att de fick lägga mindre tid på andra aktiviteter. Efter hand har det blivit bättre.

Genom att arbetsförmedlare finns på plats har deltagarna inom etableringen kunnat ta del av Arbetsförmedlingens ordinarie utbud som omfattar

information om t.ex. arbetsmarknadsutbildningar, yrkesbedömning samt att tillgången till praktikplatser har varit god.

c. Jämställdhet

Huvudfrågeställningarna som uppmärksammats är att fler män än kvinnor identifieras och remitteras med PTSD-symptom till centret samt att kvinnor avslutas i större utsträckning ut till studier medan män avslutas till arbete. En jämställdhetsanalys genomfördes och blev färdigställd 2017. Analysen visar fem tendenser som kan påverka varför fler män än kvinnor remitteras till PTSD-center:

- större andel män än kvinnor i etableringen
- kvinnor tenderar att ta ett större ansvar för familjen och det obetalda hushållsarbetet
- männens berättelser om trauma är tydligare än kvinnornas
- insatsen har ett tydligt arbetsmarknadsfokus
- fler män än kvinnor har direkta krigsupplevelser

Sammanfattningsvis kan nämnas att PTSD-center avslutar färre kvinnor till arbete än JobbMalmö totalt men PTSD-centers kvinnor har också lägre utbildningsbakgrund och saknar ofta arbetslivserfarenhet. Med anledning av att endast cirka 17 % av kvinnorna med flyktingstatus har kommit in på arbetsmarknaden 2 år efter de har invandrat och att det tar i genomsnitt 10–12 år för 60 % av kvinnorna att etablera sig på arbetsmarknaden kan vi inte förvänta oss att PTSD-center skall få ut en större andel kvinnor i arbete efter 2–3 år. Viktigare att kvinnor (och män) har ett tydligt mål mot arbete vilket mycket väl kan inbegripa studier.

d. Långa köer till behandling på Röda Korset (RKC)

I FINSAM:s utredning 2014 påvisades att kön till behandling på RKC var cirka 6 månader. Sedan tidigare fanns ett avtal mellan Malmö stad och RKC som gav PTSD-center tillgång till behandlingsplatser som finansierades genom föreningsbidrag. Under 2015 låg mycket fokus på att upprätta ett strukturerat samarbete med primärvården samt att i större utsträckning utnyttja befintliga vårdinsatser inom t ex BUP och teamet för krigs- och tortyrskadade.

Dåvarande Arbetsmarknads-, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fattade i november 2015 ett beslut om att ingå idéburet offentligt partnerskap (IOP) med RKC om 40 behandlingsplatser per år vilket är tänkt som ett långsiktigt samarbete med syfte att gynna deltagarna på PTSD-Center. Kötiden fortsatte att öka och var som längst uppe i cirka 18 månader för att senare minska till cirka 10–12 månader i slutet av 2017. Den långa kötiden riskerar att skapa en obalans mellan olika insatser på PTSD-center.

e. Tidigt upptäcka PTSD-symptom hos deltagare

Återkommande satsningar har gjorts på utbildnings- och informationsinsatser till lärare inom SFI och annan personal som kan komma i kontakt med

personer med PTSD samt återkommande studiebesök på PTSD-center för nyanställda etableringshandläggare i syfte att tidigare uppmärksamma PTSD-problematik. Utmaningen för AF i att anvisa till PTSD-center tidigt under den sökandes tid i etableringen kvarstår men en viss förbättring har märkts efter ökade informationsinsatser.

f. Varierad service beroende på försörjningsform

En tydlig konsekvens av olikheten i servicenivå från Arbetsförmedlingen är tillgången till arbetsmarknadsinformation och praktikplatser. Deltagare i etableringen får en betydligt bättre service jämfört deltagare inom jobb- och utvecklingsgarantin. En diskussion påbörjades om hur malmöbor med PTSD-problematik skall erbjudas stöd oberoende av vilken försörjningsform denne uppbär. Styrgruppen har arbetat för en processutveckling kring en helhetslösning om samverkan och finna lösningar att säkra individens behov oavsett om deltagaren befinner sig i etablering, JOB eller uppbär försörjningsstöd.

Styrgruppen har sett över tidsgränser och arbetat för att utveckla ett behovsstyrt PTSD-center samt stärka upp parternas (Region Skåne, Arbetsförmedlingen och Malmö stad) medverkan i PTSD-center. Inför kommande treårsperiod blir Arbetsförmedlingens uppdrag i projektet större och tydligare. Antal arbetsförmedlare utökas från en till tre medarbetare och handläggningen kommer att omfatta samtliga deltagare oavsett försörjning.

g. Etableringslotsar försvinner – ökad belastning på kuratorer

Uppdraget var att guida den nyanlända i svenska samhället i kontakten med myndigheter, översätta och tyda erhållna brev och information m.m. Arbetsförmedlingen beslutade att stoppa systemet med etableringslotsar och att jobbet skulle tas över av de lokala arbetsförmedlingarna vilket innebär att de ska stötta i sociala frågor. Deltagarna upplevde att systemet var svårt och sökte sig i högre grad till PTSD-centers kuratorer för att få hjälp i dessa frågor.

h. Svårare problematik hos målgruppen.

Andelen deltagare med pågående trauman har ökat och fler lever i större ovisshet och i avsaknad av sina familjer. Några deltagare har också tillfälligt boende i andra kommuner. Efter flyktningvågen 2015 beslutade Riksdagen att införa en tidsbegränsad lag som begränsar möjligheterna för asylsökande och deras anhöriga att få uppehållstillstånd i Sverige. Lagen började gälla den 20 juli 2016. Den nya lagen innebär att den som är i behov av skydd får ett tillfälligt uppehållstillstånd. Den som bedöms vara flyktning får ett uppehållstillstånd som gäller i tre år och den som bedöms vara alternativt skyddsbehövande får ett tillstånd för 13 månader.

PTSD-problematiken förstärks när allt runtomkring är oroligt, osäkert, förvirrat och instabilt. Detta gör att deltagarna får ännu svårare att koncentrera sig och fullfölja sin process/planering. Medarbetarna kan lätt känna sig otillräckliga och maktlösa inför komplex problematik. För att bättre möta deltagarna och deras ofta sämre mående infördes ett integrerat schema med

insatsens samtliga delar för att ge deltagarna en fast grundstruktur att förhålla sig till.

i. Integrerat schema

Under våren 2016 påbörjades arbetet med att införa ett integrerat schema för samtliga deltagare på PTSD-center. Tidigare var arbetsmarknadsinsatserna separerade från SFI undervisningen med konsekvensen att flera deltagare prioriterade bort detta. De hade svårt att se helheten och nyttan med insatserna. Enligt utvärderingen genomförd av Gullers grupp fanns en tendens hos deltagarna att betrakta centret som en skola, dit de gick för att lära sig svenska. Otydliga och olika ekonomiska konsekvenser för deltagarna kopplat till frånvaro kan också ha spelat roll för i vilken utsträckning de deltog i aktiviteterna. I det nya schemat integrerades alla insatser på PTSD-center på så sätt att SFI, hälsoaktiviteter och arbetsmarknadsaktiviteter är schemalagda för att fler insatser ska komma alla deltagarna tillgodo. Samtidigt som samverkan yrkesgrupperna emellan stärks ökar förutsättningarna för ett gemensamt förhållningssätt, förståelse för varandras yrkesområden utökas, den språkliga nivån blir tydlig för arbetsmarknadssekreterarna, arbetsmarknadsperspektivet blir tydligare för pedagoger och deltagare.

Samarbetet yrkesgrupper emellan under vissa lektioner ger deltagarna mer utbildarresurser. Samtidigt med att det integrerade schemat införs fortsätter förbättringsarbetet med insatsernas innehåll för att kunna möta nya deltagare med nya behov och skiftande villkor i arbetsliv och samhällsliv. Samverkan genom att jobba parallellt med insatser som språk, behandling, friskvård och arbetsmarknad utifrån ett helhetsperspektiv. Nya aktiviteter har skapats för att göra innehållet mer individ- och behovsanpassat men aktiviteter har också tagits bort då de blev väl många och resurserna inte användes effektivt eller fick förväntad effekt. Nytt i schemat under 2017 var att naturunderstödd rehab tillsammans med avslappning med hälsocoach förlagts till Lindängelund. Lindängelund är ett utvecklingsprojekt som ägs av Gatukontoret med bland annat odlingsterrasser som PTSD-center hade tillgång till. Projektet pausades under året.

j. Ökad tillgänglighet

PTSD-Center hade tidigare en övre åldersgräns på 55 år med anledning av att det bedömdes vara svårt för invandrare över 55 år med PTSD-problematik att hinna bli självförsörjande innan pensionsålder uppnåtts. Att ha en övre åldersgräns på 55 år är tveksam ur ett jämställdhets- och inkluderingsperspektiv. Av denna anledning togs åldersgränsen bort sommaren 2016.

k. Utökad målgrupp/jobb- och utvecklingsgarantin

En utmaning har kretsat kring samarbetet kring deltagarna i jobb- och utvecklingsgarantin (JOB) där kontaktytorna med handläggarna på Arbetsförmedlingen behövde bli bättre. Då en deltagare ingår i etableringsuppdraget har denne en arbetsförmedlare på PTSD-center. Vid övergång från etablering till JOB får deltagaren en ny arbetsförmedlare på

annat AF-kontor och i många fall behövs även kompletterande försörjningsstöd vilket även innebär kontakt med en socialsekreterare. Detta har ofta skapat en oro och stress hos många deltagare och det innebär många kontaktytor för arbetsmarknadssekreterare på PTSD-center att hålla reda på.

Inför kommande period blir Arbetsförmedlingens uppdrag i projektet större och tydligare. Antal arbetsförmedlare utökas från en till tre medarbetare och handläggningen kommer att omfatta samtliga deltagare oavsett försörjning.

l. Extraansökan till FINSAM Region Skåne

Under våren 2017 påbörjades arbetet med att stärka samarbetsytorna mellan Region Skåne och Malmö stad. En ansökan till FINSAM om att förstärka PTSD-center med en läkare och sjuksköterska beviljades.

Önskad effekt av samarbetet är att samsyn på individen genom fler kontaktytor bör leda till en ökad förståelse för varandra och ett förstärkt fokus på det friska och individens arbetsförmåga. Detta gynnar båda myndigheterna och genererar också en tillit för myndigheterna hos individen samt hos medarbetarna. Individen får hjälp och stöd med fokus att se det friska vilket bör leda till att individens resurser synliggörs och tillvaratas på ett bättre sätt.

Det bör också leda till att synliggöra vilka arbetssätt som kan förändras samt att identifiera vilka behov som finns i framtiden. Vi kan på sikt sprida kunskap om ohälsa samt skapa arbetssätt, där olika aktörer samverkar på ett effektivt sätt, utifrån individens behov av individuella lösningar.

m. Stegförflyttningar

Ett utvecklingsområde som lyftes fram i en externt upphandlad utvärdering av TJP Analys av verksamheten var att komplettera den personliga planen med ett system för strukturerad stegförflyttning där det utifrån målsättningen beskrivs vilka steg som deltagaren planeras ta och vad som krävs för detta. Därigenom blir det möjligt för deltagaren att följa sin personliga utveckling under tiden på centret.

Medarbetare från AMA har tillsammans med FINSAM gått igenom olika modeller för detta. Ett förslag har varit indikator-projektet som tagits fram av Nationella nätverket för samordningsförbund. Denna modell har visat sig vara för omständlig för att använda. Ett annat förslag har varit att ta fram ett system för hela arbetsmarknadsavdelningen där ett urval av deltagarnas upplevda stegförflyttning registreras och utvärderas.

I kommande projektperiod kommer täta uppföljningar och coachning med deltagare äga rum var tredje månad för att säkerställa att deltagaren visar progression.

n. Ny ansökan

Processen med att ta fram en ny ansökan till FINSAM påbörjades i början av 2017 med en översyn av PTSD-center. Hyresavtalet på Västra Hindbyvägen

löpte ut sista december 2017 och arbetet med att ta fram nya lokaler gavs i uppdrag till Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.

I syfte att bredda målgruppen byter projektet namn från PTSD-center till Avanti. I projektförslaget finns ett tydligare fokus på vägen till arbete och studier samt en perspektivförändring från medicinska urvalskriterier (diagnos eller symptom på PTSD) till pedagogiska urvalskriterier.

I kommande projekt utökas målgruppen till att omfatta samtliga deltagare på Avanti. Samtliga deltagare måste vara inskrivna på Arbetsförmedlingen. Det innebär 120 samtidigt pågående platser i språkundervisning samt cirka 40 samtidigt pågående platser för deltagare som är på väg in eller ut ur arbetsmarknadsinsats. Inskrivningstiden begränsas till max 18 månader om inga skäl för längre inskrivningstid föreligger.

Deltagarna remitteras i huvudsak från SFI och Arbetsförmedlingen.

I syfte att undvika tidigare bekymmer med olikheten i servicenivån beroende av försörjningsform tillsätter Arbetsförmedlingen större resurser för arbetsförberedande insatser.